

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústav zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
12.9.2002

2

Sebevraždy v Moravskoslezském kraji v roce 2001

Údaje v těchto informacích uvádíme jednak ze základní statistiky příčin smrti Českého statistického úřadu (ČSÚ), který údaje získává z tiskopisu OBYV 3-12 „Hlášení o úmrtí“. Dále pak z doplňující statistiky MZ, kterou zpracovává Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR) z povinného hlášení Z(MZ) 2-99 „Statistické hlášení příčin a okolnosti dokonané sebevraždy“ (tiskopis Národního zdravotnického informačního systému - NZIS 014 0), kde jsou zjišťovány další údaje, které nejsou uvedeny na „Hlášení o úmrtí“, např. místo činu, způsob provedení a motiv sebevraždy. Povinnost vyplnit toto hlášení má ohledávající lékař.

Rozdíl obou statistik je dán odlišností metodiky vyplňování a sběrů tiskopisů. Tento rozdíl v roce 2001 činil 3 případy, což představuje 1,4 %.

V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2001 evidováno ČSÚ 213 úmrtí na úmyslné sebepoškození. Počet zemřelých mužů se snížil ze 186 v roce 2000 na 182 případů, u žen se počet sebevražd snížil o 1 na 31 případů v roce 2001.

Porovnání počtu sebevražd v Moravskoslezském kraji absolutně a na 100 000 obyvatel podle údajů ČSÚ a ÚZIS ČR znázorňuje následující přehled :

Zdroj	Počet sebevražd v roce 2001					
	absolutně			na 100 000 obyvatel		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
ČSÚ	182	31	213	29,1	4,7	16,7
ÚZIS ČR	176	40	216	28,2	6,1	16,9

Podíl žen na celkovém počtu sebevražd podle ČSÚ činil v Moravskoslezském kraji 14,6 % a na jednu sebevraždu žen připadaly 5,9 sebevraždy mužů.

Všechny další následující údaje jsou čerpány ze zdravotnické statistiky ÚZIS ČR.

Počet sebevražd podle pohlaví a okresu bydliště za rok 2001

Území	Muži	Ženy	Celkem	
			absolutně	na 100 000 obyvatel
Bruntál	15	4	19	17,97
Frýdek-Místek	21	6	27	11,86
Karviná	47	8	55	19,57
Nový Jičín	27	4	31	19,30
Opava	19	8	27	14,82
Ostrava	47	10	57	17,87
Moravskoslezský kraj	176	40	216	16,92

Největší počet sebevražd na 100 000 obyvatel vykazoval v roce 2001 okres Karviná a dosáhl hodnoty 19,57 případů. Nejméně okres Frýdek – Místek, kde bylo 11,86 případů sebevražd na 100 000 obyvatel, průměr za Moravskoslezský kraj činil 16,92 případů.

Nejčastějším místem činu sebevraždy je domov, a to ve 140 případech, což představuje 65 %.

Počet sebevražd podle pohlaví a věkových skupin

Věková skupina	Muži	Ženy	Celkem	
			absolutně	na 100 000 obyvatel
15 - 19	3	1	4	4,53
20 - 24	12	3	15	13,93
25 - 29	7	2	9	8,56
30 - 34	8	3	11	12,21
35 - 39	14	2	16	17,58
40 - 44	27	2	29	32,37
45 - 49	30	4	34	34,88
50 - 54	22	6	28	29,83
55 - 59	15	2	17	21,64
60 - 64	5	2	7	12,01
65 - 69	9	2	11	21,47
70 - 74	9	3	12	26,76
75 - 79	8	6	14	39,22
80 - 84	4	-	4	30,19
85 +	3	2	5	41,50
celkem	176	40	216	16,92

Největší podíl sebevražd byl v roce 2001 ve věkových skupinách 45-49 let (15,7 %), 40-44 let (13,4 %) a 50-54 let (13,0 %). U mužů to bylo 17,1 % ve věkové skupině 45-49 let, u žen nejvíce ve věkových skupinách 50-54 let a 75-79 let, shodně 15,0 % z celkového počtu žen.

Počet sebevražd podle pohlaví a rodinného stavu

Rodinný stav	Muži	Ženy	Celkem
nezjištěno	1	-	1
svobodný (á)	42	8	50
ženatý (á)	84	14	98
rozvedený (á)	37	7	44
ovdovělý (á)	11	11	22
druh, družka	1	-	1

Podle rodinného stavu převažují sebevraždy u ženatých mužů a vdaných žen, 45,4 % z celku, dále svobodné osoby 23,2 % a rozvedení s 20,4 %.

Počet sebevražd podle pohlaví a vzdělání

Vzdělání	Muži	Ženy	Celkem
základní neukončené	2	2	4
základní ukončené	44	11	55
střední odborné	89	17	106
úplné střední odborné	30	7	37
úplné střední všeobecné	1	1	2
vysokoškolské	7	2	9
nezjištěno	3	-	3

U mužů i u žen byl největší počet sebevražd u osob se středním odborným vzděláním, celkem 106 případů, tj. 49,1 %, na druhém místě byly osoby s ukončeným základním vzděláním, 55 případů tj. 25,5 % a s úplným středoškolským odborným vzděláním 37 osob, tj. 17,1 %. U vysokoškoláků bylo hlášeno 9 případů sebevražd, tj. 4,2 % z celku.

Počet sebevražd podle pohlaví a zaměstnání

Zaměstnání	Muži	Ženy	Celkem
nepracující, dítě	106	30	136
vedoucí a řídicí pracovník	1	-	1
technický, zdravot. a pedagog. prac.	6	1	7
nižší administrativní pracovník	3	3	6
provozní pracovník v službách	19	5	24
zemědělský a lesnický pracovník	4	-	4
řemeslník a kvalifikovaný dělník	31	1	32
obsluha strojů a zařízení	3	-	3
pomocný pracovník	3	-	3

Nepracující	Muži	Ženy	Celkem
studenti	2	1	3
ženy v domácnosti	-	1	1
invalidní důchodci	16	3	19
starobní důchodci	39	16	55
nezaměstnaní	46	8	54
jiní	-	1	1
neurčeno	3	-	3
celkem	106	30	136

Podle postavení v zaměstnání byly nejvíce zastoupeny případy sebevražd u osob bez pracovního zaměření u starobních důchodců 55 případů, tj. 25,5 % a nezaměstnaných 54 osob, tj. 25,0 %. Ze zaměstnaných osob se největší počet sebevražd vyskytl v kategorii řemeslníků a kvalifikovaných dělníků 32, tj. 14,8 % a provozních pracovníků ve službách 24, tj. 11,1 %.

Počet sebevražd podle pohlaví a motivu

Motiv	Muži	Ženy	Celkem
bez zjištěné motivace	96	22	118
konflikty a problémy rodinné	15	6	21
konflikty a problémy sexuální	2	-	2
konflikty a problémy pracovní a školní	2	-	2
konflikty a problémy existenční	10	2	12
konflikty a problémy společenské	2	-	2
zdravotní problémy, tělesná vada	18	2	20
duševní onemocnění	6	6	12
jiné osobní konflikty a problémy	18	-	18
bez srozumitelné motivace	7	2	9

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2001 bylo nejvíce sebevražd bez zjištěné motivace 118 případů, což činí 54,6 % z celku. Ze zjištěných motivů byly na prvním místě konflikty a problémy rodinné 9,7 %, dále zdravotní problémy a tělesné vady 9,3 % a jiné osobní konflikty a problémy 8,3 %.

Počet sebevražd podle pohlaví a způsobu provedení

Způsob	Muži	Ženy	Celkem
Úmyslné sebeotrávení			
antiepileptiky, sedativy-hypnotiky, nezařazené jinde	2	3	5
léčivými působícími na autonomní nervovou soustavu	1	-	1
jinými a neurčenými léky, návykovými a biologickými látkami	1	4	5
organickými rozpustidly a halogenovanými uhlovodíky	2	-	2
jinými plyny a parami a expozice jejich působení	2	-	2
jinými a neurčenými chemikáliemi a škodlivými látkami	2	-	2
Úmyslné sebepoškození			
oběšením, (u)škrčením, (za)dušením	129	17	146
(u)topením a potopením	2	2	4
výstřelem z pistole, revolveru	8	-	8
výstřelem z pušky, větší ruční zbraně	3	-	3
výstřelem z jiné a neurčené střelné zbraně	2	-	2
kouřem, dýmem a ohněm	1	1	2
ostrým předmětem	6	4	10
skokem z výše	11	5	16
skokem nebo lehnutím si před pohybující se předmět	2	3	5
jinými určenými prostředky	1	1	2
neurčenými prostředky	1	-	1

Dlouhodobě je u obou pohlaví nejčastějším způsobem provedení sebevraždy oběšení, v roce 2001 to bylo 146 případů, tj. 67,6 % z celkového počtu. Dále pak následují se 17 případy úmyslné sebeotrávení, tj. 7,9 % a na třetím místě se 16 případy sebevražd skok z výše, tj. 7,4 % z celku. U mužů převládá oběšení a střelná zbraň, u žen oběšení a sebeotrávení léky.

Vývoj sebevraždy v letech 1992 - 2001

Kraj/rok		1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Bruntál	m	21	14	18	15	15	19	18	18	12	15
	ž	1	5	5	7	4	2	3	3	5	4
	c	22	19	23	22	19	21	21	21	17	19
Frýdek-Místek	m	22	22	39	30	24	44	34	46	34	21
	ž	2	5	9	12	12	8	11	14	8	6
	c	24	27	48	42	36	52	45	60	42	27
Karviná	m	47	39	34	44	47	47	45	37	54	47
	ž	20	22	18	10	12	11	14	17	9	8
	c	67	61	52	54	59	58	59	54	63	55
Nový Jičín	m	20	20	20	21	17	19	24	15	23	27
	ž	7	5	4	9	5	7	7	7	2	4
	c	27	25	24	30	22	26	31	22	25	31
Opava	m	10	11	17	14	16	24	20	22	25	19
	ž	2	2	7	3	2	2	3	5	4	8
	c	12	13	24	17	18	26	23	27	29	27
Ostrava	m	49	58	47	26	35	46	37	52	42	47
	ž	13	16	16	10	9	14	7	14	17	10
	c	62	74	63	36	44	60	44	66	59	57
MSK	m	169	164	175	150	154	199	178	190	190	176
	ž	45	55	59	51	44	44	45	60	45	40
	c	214	219	234	201	198	243	223	250	235	216
ČR	m	1 036	1 023	1 094	1 127	1 100	1 171	1 152	1 239	1 267	1 299
	ž	387	381	423	386	350	318	320	333	360	365
	c	1 423	1 404	1 517	1 513	1 450	1 489	1 472	1 572	1 627	1 664

Vývoj sebevraždy v posledních deseti letech znázorňuje pokles a nárůst na úmrtí sebepoškozením. Nejvíce sebevražd bylo vykázáno v roce 1999, nejméně v roce 1996.

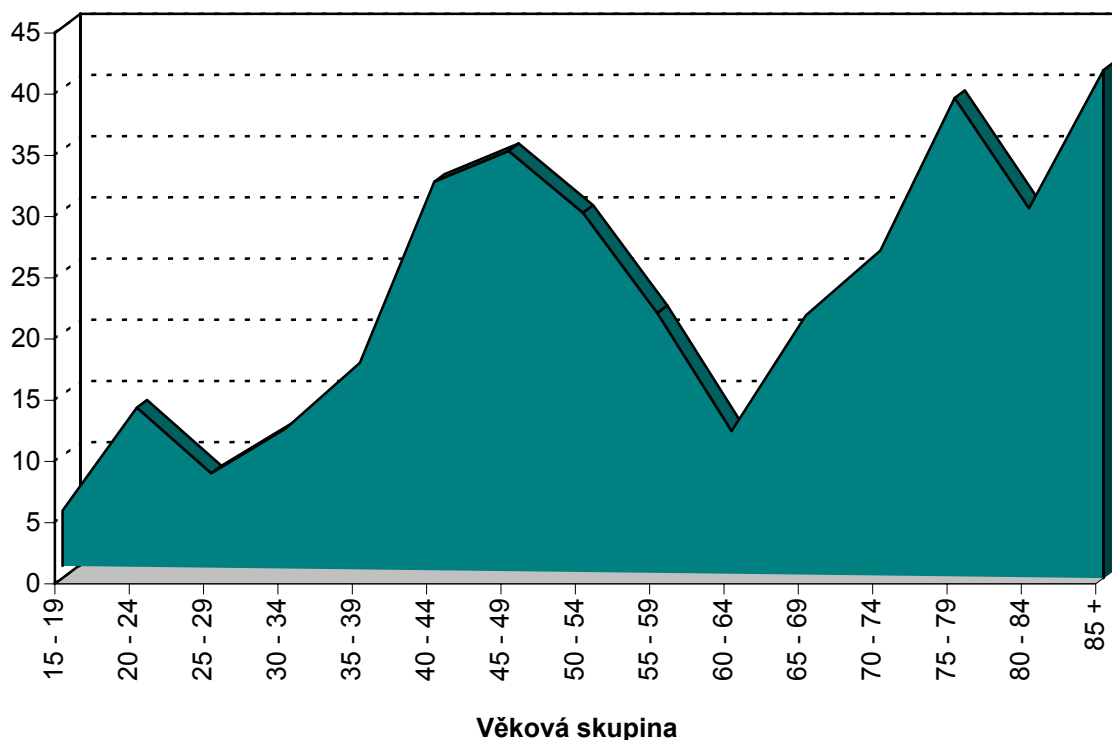
V roce 2001 představovaly sebevraždy v Moravskoslezském kraji 13,0 % z celkového počtu úmrtí sebepoškozením v České republice.

Vypracoval: kolektiv RO ÚZIS ČR Ostrava
e-mail: kozlikova@uzis.cz

Příloha: grafy

Grafická část:

**Počet sebevražd na 100 000 obyvatel
v příslušných věkových skupinách**

Počet sebevražd na 100 000 obyvatel

